

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRP/906/2012/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

245/2013. (VIII. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹2012. november 12-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. augusztus 28-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a P. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. november 12-én, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, melyben egy 2012. november 5-én foganatosított intézkedést sérelmezett.

A panaszos előadta, hogy rendőri túlkapásért és jogtalan intézkedésért kíván feljelentést előterjeszteni két rendőrrel szemben. 2012. november 5-én az esti órákban a panaszos lakásuk alsó szintjéről hangos kiabálást hallott, mire azonnal lesietett. Kapun belüli, zárt folyosójukon fiát egy rendőr a falhoz szorította és üvöltött vele, illetve fenyegette. A panaszos mindjárt észrevette a berúgott bejárati ajtót, melyben a zárszerkezet is megrongálódott. A panaszos felszólította a rendőrt, hogy igazolja magát, és azt is kérdezte, hogy egyedül van-e. A rendőr helyett a panaszos fia hozta a panaszos tudomására, hogy a rendőrnek van egy rendőrnő társa

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

is, akinek segítségével kivitték a panaszos 2,5 éves unokáját, fia volt élettársával az utcára. A panaszos kérdőre vonta a rendőrt, hogy milyen jogon avatkozik be egy család ügyeibe, amikor sem bírósági, sem gyámügyi hivatalos döntés nincs. A panaszos ki akart menni saját lakásából, hogy megnézzék unokáját, és megnyugtassa a rendőrök kiabálása közepette. Időközben a rendőrnő is bejött az utcáról. A két rendőr a panaszosra förmedt, és arrébb lökték, nem engedték ki az ingatlanból, a rendőrnő pedig azt kiabálta, hogy "ő egy senki" és nem szerepel azon a papíron, melyet a kezében lobogtatott - nem törődve azzal, hogy a panaszos otthon tartózkodott, és egyébként a kislány nagymamája. A panaszos jelezte: kikéri magának, hogy saját otthonában őt félrelökjék, illetve meggátolják abban, hogy kimenjen az utcára - főleg akkor, mikor unokáját szeretne volna megnyugtani, aki sokkot kapott a rendőri viselkedéstől. A panaszos szerint a kislány látta, hogy édesapját bántják a rendőrök.

A beadvány előterjesztője kifejtette, hogy fia volt élettársa a kislányt úgy vitte ki a fűtött lakásból, hogy zoknit és pólót viselt, és be is zárta autójába, anélkül, hogy foglalkozott volna vele. A gyermekkel senki nem tartózkodott az autóban. A panaszos ismételt felszólította a rendőröket, hogy mutassák be igazolványukat, illetve közöljék nevüket és azonosító számaikat, mivel a panaszos ruházatukon sehol sem látott bármilyen beazonosítható jelet, számot. A rendőrök ezt megtagadták, és azt üvöltötték, hogy ők erre a címre kaptak egy segélyhívást. A panaszos fiának volt élettársa, G. G. jelentette be, hogy őt nem engedik ki a lakásból, és bántalmazzák. A panaszos nem érti, hogy ha a rendőrök valóban a bejelentés miatt jöttek ki, akkor miért nem a hölgyet hallgatták ki, hogy mi történt egyáltalán - ki zárta be és ki bántalmazta, van-e nyoma a bántalmazásnak. A rendőrök nem vettek fel jegyzőkönyvet, hanem "mással foglalkoztak, ami nem is a tárgyhoz tartozott". A panaszos véleménye szerint jogosulatlanul intézkedtek, mivel a gyermekelhelyezés nem tartozik a rendőrség hatáskörébe.

A panaszos véleménye szerint G. G.-t el is kellene marasztalni a rendőrség félrevezetése és indok nélküli értesítése miatt, különösen azért, mert a gyermekelhelyezés miatt ki sem jöhettek volna a rendőrök. A panaszos ismételt kijelentette, hogy feljelentését megteszi, és jelezte, szeretné tudni, mikor és honnan telefonált G. G.; mit jelentett be, hogy a megérkezésétől számított kb. 20. perc elteltével már fiát szorították a falhoz a rendőrök, saját lakásában; hová ment a bejelentés, és ki adta ki a parancsot a helyszíni kiszállásra; illetve kik jöttek ki. A panaszos megjegyezte, hogy a rendőrök nem viseltek sapkát, és arra is utalt beadványában, hogy nem érti, miképpen mertek intézkedni a rendőrök olyan ügyben, amely nem tartozik a hatáskörükbe. A panaszos kérdezi továbbá, milyen rendőr az, aki egy autó hátsó ülésére dobott 2,5 éves kislányt gyermekülés nélkül, bekötetlenül elenged K. városba egy olyan sofőrrel, aki a szeme láttára majdnem elgázolta a panaszos fiát. A panaszos a rendőri intézkedésnek köszönhetően azóta nem is hallott unokája felől.

A panaszos a rendőröket nem tudja azonosítani, mert nevük közlését megtagadták, azonban autójuk rendszámát felírta. Beadványa végén elmondta, hogy ő és családja büntetlen előéletű, szabálysértést nem követtek el, és eddig tisztelték a rendőröket, mivel úgy gondolták, hogy feladatuk a segítségnyújtás. A panaszos végül kijelentette, hogy ilyen rendőri intézkedés nem maradhat következmények nélkül.

A panasz előterjesztésének napján a panaszos aláírásával megerősített beadványát is postára adta.

2) 2012. november 26-án az előadó testületi tag levelet küldött a panaszos részére, melyben tájékoztatta a Testület hatásköréről, illetve a panasz eljárás mibenlétéről. Az előadó testületi tag azt is a panaszos tudomására hozta, hogy a Testület nem tagozódik a rendőrség szervezeti rendszerébe, így a Testületnél közvetlenül nincs mód feljelentés megtételére. Az előadó ugyanakkor felhívta a panaszos figyelmét a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) a feljelentés megtételét szabályozó rendelkezéseire, illetve biztosította arról, hogy amennyiben feljelentését mégis a Testület részére kívánja eljuttatni, a Testület azt továbbítani fogja a nyomozó hatóságok felé. Az előadó testületi tag a panaszost arról is tájékoztatta, hogy a Testület a beadványában feltett kérdéseket illetően megkereséssel fog élni az érintett rendőrkapitányság felé, a beszerzett adatokat pedig állásfoglalásában ismertetni fogja.

A panaszos feljelentést, illetve egyéb dokumentumot azóta, hogy a levelet a tértivevény szerint fia 2012. november 29-én átvette, nem továbbította a Testület felé.

II.

Mivel a Testület FRP/900/2012/Pan. ügyszám alatt a panaszos fiát ért sérelmeket illetően is vizsgálatot folytat, a panaszos és fia ügyében közös megkeresésben fordult a rendőrséghez a tényállás tisztázása érdekében. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A P. városi rendőrkapitányság vezetője 2013. február 20-án jelentésben számolt be a B. Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének a panaszüggyel összefüggésben tudomására jutott információkról.

A bejelentésről készült hangfelvétel kapcsán a kapitányságvezető közölte, hogy a P. városi rendőrkapitányságnak nem áll módjában annak kiadása, mivel a kapitányság a beérkező telefonhívásokat nem rögzíti. B. megyében a megyei rendőr-főkapitányság és a P. városi rendőrkapitányság egységes ügyeleti rendszert működtet – a hangfelvételek készítését, tárolását és törlését a megyei rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztálya látja el. A konkrét felvétel kapcsán megállapítást nyert, hogy a jogalkotó által az adatkezelésre meghatározott határidő letelt, így az Ügyeleti Osztály azt az Rtv. 42. §-a alapján törölte.

2012. november 5-én 16 óra 50 perc körüli időben a B. Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztályára ismeretlen telefonszámról érkezett állampolgári bejelentés. A bejelentő, G. G. a P. városi Cs. utca 28. szám alól kért rendőri segítséget, mivel volt élettársa (a panaszos fia, B. N.) nem akarta kiengedni a lakásból. A bejelentést követően az Ügyeleti Osztály beosztottja a területileg illetékes járőrt haladéktalanul a helyszínre irányította.

Amikor a járőrök – K. P. és R. N. r. törzsőrmesterek – a helyszínre érkeztek, látták, hogy az ingatlan utcafrontra néző alagsori ablakából egy nő segítségért kiabál. A nő kétségbeesetten közölte, hogy öt és két és fél éves kislányát volt élettársa nem engedi ki a házból, nagyon fél, és arra kérte a rendőröket, hogy segítsenek neki kijutni.

A helyszínre érkező rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdésében rögzített intézkedési kötelezettség alapján kezdeményezték intézkedést. Az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben megfogalmazott

arányosság követelményének szem előtt tartásával először a magánlakás ajtaján bekopogtattak. A kopogásra egy férfi nyitott ajtót, s ezzel egy időben a lakás folyosóján egy síró nő – akiben a rendőrök egyértelműen felismerték a segítséget kérő hölgyet – egy kisgyermekkel a karján megjelent, és ki akart futni a lakásból. Ezt a nyitott ajtóban álló férfi meg akarta akadályozni, úgy, hogy minden erejével igyekezett az ajtót becsapni. Az ajtóban álló K. P. r. törzsőrmester az ajtó becsapódását oly módon akadályozta meg, hogy lábbal lökött egyet a félig csukott ajtón, majd lendületből testtel benyomta az ajtót, melyet a férfi – felismerve, hogy a rendőri intézkedést így már nem tudja megakadályozni – elengedett és a folyosón a gyermekkel a karjában álló nőhöz lépett. A folyosóra bejutva a r. törzsőrmester azt észlelte, hogy a férfi rángatja a nő kezében lévő gyermeket, illetve a nőt, ezért annak érdekében, hogy a férfit cselekményében megakadályozza, testi erővel a falhoz szorította. Ekkor a nő karjában a kislánnyal kifutott az ajtón, azt kiabálva, hogy el akarja vinni a kislányt, azonban volt élettársa (B. N.) ezt nem engedi. A panaszos fia fennhangon ordított a nő után, mire a r. főtörzsőrmester csendre intette, mely felszólításnak a férfi eleget is tett. A lakásból kimenekült nő a kislánnyal együtt az ingatlan előtt álló gépjárműbe ült be.

A kapitányságvezető megjegyezte, hogy a panasz tárgyává tett komplex rendőri intézkedés folyamatában rendkívül rövid idő alatt zajlott le. A panaszos fiával, B. N.-nel szemben foganatosított egyes intézkedések pontos jogalapja a következő volt. A férfi alapvető jogait a rendőri intézkedéssel az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerinti felhatalmazás alapján korlátozták. A magánlakásban történő intézkedésre az Rtv. 39. § (1) bekezdésének a) pontja alapján került sor, mivel a rendőrök a G. G. részéről elhangzó segítségkérést – a rendelkezésre álló elsődleges adatok, helyszíni tapasztalatok alapján – valós tartalmúnak ítélték.

Tekintettel arra, hogy B. N. az ingatlan ajtajának kinyitását és a rendőrök felismerését követően megpróbálta megakadályozni a rendőri intézkedést, illetőleg a G. G. részére történő segítségnyújtást, a rendőr az Rtv. 13. §-ának (3) bekezdése alapján meggátolta az ajtó bezárását, így téve lehetővé a rendőri intézkedés foganatosítását.

B. N. magatartása a körülmények tisztázását nem segítette elő, sőt, a helyszínen G. G.-vel és a gyermekkel szemben erőszakosan viselkedett, mely a rendőrök további intézkedési kötelezettségét is megalapozta. A rendőr az intézkedés eredményességének biztosítása érdekében az Rtv. 47. §-a alapján – az Rtv. 15. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel – a férfival szemben a lehető legkisebb korlátozással járó kényszerítő eszközt, testi kényszert alkalmazott. A testi kényszer alkalmazására B. N. ellenszegülő magatartásának megszüntetéséhez szükséges ideig, kb. 1-2 perc erejéig került sor. A kapitányságvezető egyúttal hivatkozott a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. §-ának (1) bekezdésére is, utalva rá, hogy B. N.-nel szemben a „megfogatás, leszorítás” módszerével alkalmazták a kényszerítő eszközt.

A testi kényszer ideje alatt és azt követően a rendőr a panaszos fiát folyamatos ordítózásának abbahagyására szólította fel, melynek B. N. csak a bejelentő, illetve a gyermek lakásból való távozását követően tett eleget. Ekkor a rendőrök az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt közzéi kötelezettségüknek eleget tettek, majd R. N. r. törzsőrmester a körülmények tisztázása, illetve további intézkedések foganatosítása végett az ingatlan előtt álló gépjárműben várakozó bejelentőhöz ment.

A bejelentés, valamint az elsődleges tapasztalatok alapján gyanú merült fel arra nézve, hogy a panaszos fia a bejelentő, valamint a gyermek sérelmére – az intézkedés idején hatályos – Btk. 175. §-ában pönalizált személyes szabadság megsértése büntettét, illetve a Btk. 195. §-ának (1) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetése büntettét követhette el, ezért az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a rendőrök a jelenlévő személyek jogállása tisztázása érdekében valamennyi érintettet igazoltatták.

A kapitányságvezető hangsúlyozta, hogy a rendőrök a panaszos unokáját nem vitték el a panaszos és fia otthonából, hanem vele a bejelentő menekült ki az ingatlanból. Az igazoltatást követően B. N., illetve a bejelentő egy-egy, a gyermek felügyeletének megosztását részletező megállapodásról szóló iratot adott át a rendőröknek. A rendőrök a részükre átadott, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 196. § (1) bekezdésének e) pontja alapján teljes bizonyító erővel bíró okirat alapján engedték meg a gyermek édesanyjával történő távozását. Az okiratban a panaszos fia és a bejelentő, dr. G. Z. ügyvéd előtt megállapodást kötött gyermekük, B. A. felügyeletéről. A megállapodás tartalma alapján a gyermek állandó felügyeletét G. G. a K. város, B. telep I. sor, 1/2. szám alatt látja el. A megállapodás részét képezte továbbá, hogy a panaszos fia a gyermeket minden páratlan hét péntek délután 16 óra 00 perctől vasárnap este 18 óra 00 percig viheti el, ezen felül pedig minden hét szerdai napján az ő kötelessége, hogy 16 óra 00 perckor a gyermeket a bölcsődéből elhozza, majd másnap reggel visszaszállítsa az intézménybe.

A rendőri intézkedésre 2012. november 5-én (hétfőn) 17 órakor került sor, mely időpontban a felek megállapodása alapján a gyermeknek jogszerűen az édesanyjánál kell lennie. Ezen tájékoztatásra B. N. közölte, hogy G. G. a megállapodást korábban megszegte, így azt ő érvényesnek és hatályosnak többé nem tekinti. Elmondta továbbá, hogy az intézkedés napján a gyámhivatalban kezdeményezte a teljes felügyeleti jog megszerzését, erről azonban írásos dokumentumot a rendőröknek nem tudott bemutatni.

Az intézkedő rendőrök a beszerzett információkról szolgálati előljárójukat, a B. Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztályának vezetőjét tájékoztatták, akitől azt az utasítást kapták, hogy a gyermeket a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltak alapján az édesanyjával el kell engedni K. városba. A rendőrök B. N.-t erről tájékoztatták, és az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése alapján a bejelentőt a gyermekkel a helyszínről elengedték.

Az előadó testületi tag hangnemet firtató kérdéseire válaszul a kapitányságvezető közölte, hogy az intézkedés alá vont személyek – így a panaszos, illetve fia is – „offenzív fellépéssel folyamatosan megkísérlik a rendőri intézkedés jogalapjának emocionális útra terelését”, illetve a rendőri intézkedés jogszerűségét kétségbe vonják. A panaszos és fia ezen törekvése, valamint emelt hangon folytatott kommunikációja mindössze „a határozottság és a fokozott jogszerűség irányába determinálta a rendőri intézkedést”.

A rendőrkapitányság vezetője jelentésében utalt rá, hogy a kapitányság állománya ismeri a Testület állásfoglalásait, és intézkedéseinek a Testület iránymutatásai mentén jár el. A kapitányságvezető arra is utalt, hogy a panaszjelzések vizsgálatára vonatkozó, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 6. §-a alapján ugyan az ügyfelet mindössze a jóhiszemű eljárás kötelezettsége terheli, ugyanakkor a törvény szövegéhez fűzött jogalkotói magyarázat szerint, ha az ügyfél él nyilatkozattételi jogával, akkor igazmondási kötelezettsége van, tehát valótlan állításokkal nem kísérheti meg a hatóság félrevezetését. A kapitányságvezető szerint így a

Ket. 6. §-ában megfogalmazott elv többet foglal magában, mint amennyit a magyar nyelvben a jóhiszeműség kifejezés általában jelent. A rendőröket – figyelemmel a rendőri jelentés közokirat mivoltára – az abban foglaltak tekintetében büntetőjogi felelősség terheli.

Meghallgatásuk során az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a B. N. állítása, mely a rendőri intézkedést jogszerűtlennek festi le, nem felel meg a valóságnak. B. N. saját panaszbeadványában említett - konkrétan B. N.-re vonatkozó, az ő emberi méltóságát sértő - kijelentések az intézkedő rendőrök szájából nem hangzottak el. A rendőri intézkedés alapvetően kétféle hangnemben zajlott: az intézkedés megkezdésekor, B. N. kimeneküléséig a rendőrök – a férfi ordibálására való tekintettel – határozott, emelt hangerővel foganatósították az elsődleges intézkedéseket. A nagyobb hangerő használatának oka az volt, hogy B. N. saját ordibálásától nem hallotta a neki szóló rendőri közlést. A helyzet normalizálódását követően a rendőri intézkedés B. N. személyét, emberi méltóságát nem sértő, hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott.

Az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy emlékeik szerint a gyermek az időjárásnak megfelelően volt felöltöztetve, cipőt, hosszúnadrágot és kabátot viselt. Miután a gyermeket a gépjárműben elhelyezte, édesanyja az álló gépjárművet beindította, és működésbe hozta a fűtőrendszert. Az intézkedés kb. 40 perc hosszúságú időtartama alatt a B. N.-nek – amennyiben valóban nem találta volna gyermeke ruházatát az évszakhoz illőnek – lett volna lehetősége, hogy a gyermek részére általa megfelelőnek tartott ruházatot biztosítson. Ugyancsak lehetősége lett volna erre a panaszosnak is, aki a ruhákat magával is vihette volna akkor, amikor a gépjármű jobb első ülésére beülve kívánta megakadályozni a gyermek elvitelét.

A panaszügy tárgyát képező intézkedés során a helyszínre érkező rendőröket – az Rtv. 20. § (1) a) pontjának megfelelően – egyenruhájuk és azon elhelyezett azonosító jelvényük igazolta, mely alapján a rendőri jelleg B. N. az ajtó kinyitásakor fel is ismerte. Mivel a panaszos fia a rendőri jelleg és a bejelentő távozási szándékának felismerésével egy időben a bejárati ajtó becsukásával törekedett a rendőri intézkedés, valamint a bejelentő távozásának megakadályozására, illetve volt élettársával és a gyermekkel szemben erőszakos magatartást tanúsított, a rendőröknek ismételt azonnali intézkedési kötelezettségük keletkezett, így az Rtv. 20. §-ában meghatározott közlési kötelezettségüket csak B. N. lecsillapodása után teljesítették.

A bejelentő távozását követően, a testi kényszer ideje alatt a panaszos fia lenyugodott, ordibálását rendőri felszólításra abbahagyta. Ezt követően a rendőrök – az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében meghatározott előírásnak megfelelően – nevüket, beosztási helyüket, azonosító számukat, valamint az intézkedés okát, tényét és célját szóban közölték. Tekintettel arra, hogy B. N.-nel szemben az Rtv. VI. fejezetében nevesített kényszerítő eszköz (testi kényszer) alkalmazására került sor, B. N. tájékoztatása megtörtént az őt megillető panasz lehetőségéről, valamint a vonatkozó határidőről.

B. N.-t a gyermekelhelyezés kérdéskörével kapcsolatban tájékoztatták a bírósági út igénybevételenek lehetőségéről, továbbá a rendőrség hivatalbóli eljárási kötelezettségéről, mely szerint amennyiben a gyermek ilyen tartalmú veszekedés tanújává válik, a rendőrség értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot. Amennyiben a Gyermekjóléti Szolgálat a rendőri értesítés alapján további intézkedést tart indokoltnak, úgy azt saját hatáskörében megteszi. Elmondták továbbá, hogy a B. N. által bemutatott, ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott okirat

hatályos és érvényes, ezért a benne foglaltaktól a panaszos fia önhatalmúlag nem térhet el, mivel egy vélt vagy valós sérelem megtörténte nem eredményezi az okirat semmisségét. A rendőrök azt is közölték, hogy ameddig a gyermek elhelyezéséről új megállapodás, bírói vagy más hatósági döntés nem születik, addig B. N. és G. G. megállapodása van érvényben.

A kapitányságvezető tájékoztatása továbbá arra is kiterjedt, hogy az intézkedő rendőrök az évszaknak, valamint a rendőrség öltözködési szabályzatának megfelelő egyenruhát viseltek. Az egyenruhán – előírás szerint – elhelyezték a rendőrök azonosító számát tartalmazó azonosító jelvényt, valamint a nevüket feltüntető névkitűzőt.

A panaszossal szemben a rendőrök intézkedést egyáltalán nem fogantatosítottak. A kapitányságvezető szerint a panaszos rosszhiszeműségét bizonyítja, hogy azt állítja, „mindjárt észrevette a berúgott bejárati ajtót, melyben a zárszerkezet is megrongálódott”. A hölgy saját maga is elismerte, hogy a rendőri intézkedés kezdetén nem volt jelen, így nem lehetett tudomása a valóságról, miszerint fia a bejárati ajtót kinyitotta, így a rendőrnek a lakásba való bejutáshoz nem kellett azt berúgnia. A kapitányságvezető álláspontja szerint az ajtó nyitott állapotának ténye önmagában kizárja az ajtó zárszerkezetében történő rongálódás lehetőségét.

A panaszost a rendőrök mozgásszabadságában nem korlátozták. A rendőri intézkedés ideje alatt folyamatosan a lakásban tartózkodott, emelt hangon kommunikált, és fia volt az, aki több alkalommal is nyugalomra intette. A panaszos felfokozott idegállapotba került, és többször is elismételte, hogy a konyhában nyugtatót kíván bevenni, mely szándékában a rendőrök ugyancsak nem akadályozták. A panaszos az intézkedő r. törzsőrmesternőt többször is felszólította, hogy nézze meg unokájának szobáját, és elmondta, hogy a fia külön szobát alakított ki neki, míg az anyjánál K. városban csak egy szoba áll kettejük rendelkezésére. Miután a r. törzsőrmester közölte, hogy ők nem a gyermek elhelyezési körülményeinek vizsgálata miatt jöttek, a panaszos ismételen kiabálni kezdett.

A panaszos beadványában nem említi, de a valóságban az ingatlant elhagyta és a bejelentő ingatlan előtt álló gépjárművének jobb első ülésére anélkül, hogy erre engedélyt kért volna, önhatalmúlag beült, elképzelése szerint ezzel akadályozva a gyermek helyszínről történő elvitelét. Amikor a bejelentő közölte, hogy hölgy gépjárműben tartózkodásának ténye önmagában nem elegendő ahhoz, hogy őt a helyszín elhagyásában megakadályozza, legfeljebb őt is elviszi K. városba, akkor a panaszos a gépjárművet önként elhagyta.

A panaszossal szemben testi kényszert egyáltalán nem alkalmaztak. A vele folytatott kommunikáció személyét, emberi méltóságát nem sértő, hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott, annak ellenére, hogy ő a rendőri intézkedés időtartama alatt folyamatosan kiabált. Az intézkedés ideje alatt őt többször saját fia intette nyugalomra.

A rendőrök határozottan tagadták, hogy a panaszossal szemben bármilyen dehonesztáló kifejezést használtak volna, a r. törzsőrmesternő őt csupán a fiával szembeni rendőri intézkedésről, illetve annak korlátairól igyekezett tájékoztatni.

Amikor a rendőrök a panaszos tudomására hozták, a hogy a bejelentővel kötött megállapodás értelmében a gyermeket G. G. jogszerűen elviheti, akkor a panaszos fia odaállt a bejelentő gépjárműve elé, majd az alábbi szavakkal hasalt rá a gépjármű motorháztetejére: „Amíg a szívem dobog, addig te nem mész el innen a gyermekemmel!”.

Tekintettel arra, hogy G. G. a gépjárművel, illetve az azon hasaló B. N.-nel nem indult el, nem veszélyeztette B. N. életét vagy testi épségét, ezért magatartása nem volt alkalmas sem a Btk. 186. §-ának (1) bekezdésében pönalizált közúti veszélyeztetés büntettének, sem más közlekedési szabálysértés elkövetésének megállapítására, vele szemben sem büntető-, sem szabálysértési eljárás megindítására nem került sor.

B. N. azon magatartása ugyanakkor, hogy a bejelentő gépjárművére hasalva kívánta megakadályozni a bejelentő helyszínről történő eltávozását, felvetette a Btk. 175. §-ának (1) bekezdésében pönalizált személyes szabadság megsértése büntett elkövetésének gyanúját, azonban tekintettel arra, hogy a bejelentőnek – igaz, jogsértést elkövetve, tolatással – mozgásszabadságának gyakorlására lehetősége volt, végül a panaszos fiával szemben büntetőeljárás megindítására nem került sor.

A kapitányságvezető végül rögzítette, hogy az eljárás tárgyát képező esetben a rendőrkapitányság beosztottai a rendelkezésre álló jogszabályi kereteken belül, nagyfokú toleranciával, a törvényi előírásokat betartva, szakszerű és arányos rendőri intézkedést foganatosítottak.

2) A rendőrkapitányság munkatársai 2012. november 5-én jelentették, hogy szolgálatuk teljesítése során 16 óra 45 perckor az Ügyelvezető utasítására jelentek meg a panaszos és fia otthonánál, mert onnan G. G. arról tett bejelentést, hogy volt élettársa nem engedi ki a lakásból.

A fenti címen a rendőrök azt tapasztalták, hogy az utcafrontra néző alagsori ablakon keresztül egy nő segítségért kiabál. A nő azt kiabálta, hogy volt élettársa sem őt, sem két éves kislányát nem engedi ki a házból, illetve, hogy nagyon fél. Ezt követően a rendőrök kopogtattak az ajtón, melyet egy férfi nyitott ki. Ekkor egy síró nő kezében kisgyerekekkel ki akart futni az ajtón, azonban ezt az ajtót nyitó férfi megpróbálta megakadályozni, úgy, hogy minden erejét összeszedve be akarta csapni az ajtót. Ezt K. P. r. törzsőrmester úgy akadályozta meg, hogy első alkalommal lábával lökött egyet a félig csukott ajtón, majd lendületből a testével még egyet, így bejutott a folyosóra. A folyosón a rendőrök azt tapasztalták, hogy a férfi rángatja a nő kezében lévő gyermeket, valamint a nőt, így a r. törzsőrmester a férfit testi kényszer alkalmazásával a falhoz szorította. Ekkor a nő karjában a kislánnyal kifutott a lakásból, miközben azt kiabálta, hogy el akarja vinni a lányát, azonban volt élettársa ezt nem engedi neki. Az ajtót nyitó férfi fennhangon ordibált a nő után, mire a rendőrök eredményesen csendre intették. Miután a kedélyek lenyugodtak, a r. törzsőrmester felszólította a feleket személyazonosságuk igazolására, így átadták részére személyi igazolványaikat.

A r. törzsőrmester ezt követően meghallgatta G. G.-t, aki elmondta, hogy azért jött el két éves kislányáért, mivel volt élettársa nem vitte neki vissza közös gyermeküket a megbeszélrt időpontig. Elmondta továbbá, hogy közösen gyakorolják a felügyeleti jogot, azonban 2012. október 12-én Dr. G. Z. ügyvéd jelenlétében kötöttek egy megállapodást a panaszos fiával, hogy a kislány édesanyjával tartózkodik a K. városi B. telep I. sor ½ szám alatt. A

megállapodásban az is szerepelt, hogy az édesapa, B. N. minden páratlan héten péntek délután 16 órakor viheti el a gyermeket P. városba, és vasárnap 18 órára köteles visszavinni K. városba. Ezen felül pedig minden héten, szerdán 16 órakor az édesapa megy a gyermekért a bölcsődébe, és csütörtök reggel köteles őt oda bevinni. A megállapodásról szóló írásos okiratot G. G. a helyszínen bemutatta, amit ő, B. N., valamint az ügyvéd is ellátott kézjegyével. Az iratot az ügyvéd is lepecsételte.

A r. törzsőrmester ezt követően meghallgatta a B. N.-t, aki elmondta, hogy szombaton reggel hozta el a gyermekét édesanyjától, illetve beszámolt róla, hogy megállapodásukat volt élettársa megszegte. A panaszos fia kifejtette, hogy mivel volt élettársa pénteken nem adta ki neki a gyermeket, a megállapodás egésze érvénytelen. A r. törzsőrmester kérésére B. N. az írásos megállapodást bemutatta, mely megegyezett a G. G. által bemutatott irattal. A panaszos fia kérdésre válaszolva elmondta, hogy azért nem vitte vissza a kislányt vasárnap este 18 óráig K. városba, mivel véleménye szerint P. városban jobb körülmények között van. Elmondta továbbá, hogy felvette ügyvédjével a kapcsolatot, aki azt a felvilágosítást adta neki, hogy nem származhat hátránya abból, ha gyermekét nem viszi vissza K. városba. Az intézkedés napján korábban megjelent nála volt élettársa, aki kérte tőle, hogy csak fél órára hadd láthassa közös gyermeküket, ha már nem vitte vissza neki vasárnap. Mivel B. N. nagyon megsajnálta volt élettársát, beengedte, de nem gondolta, hogy „csapdába csalja” közös gyermekük „megszerzése” érdekében. Elmondta továbbá, hogy az intézkedés napján járt a gyámhivatalban, és teljes körű gyermekfelügyeletet kért, írásos dokumentumot ezzel kapcsolatban azonban nem tudott mutatni.

A r. törzsőrmester a fentieket jelentette az Ügyeletvezetőnek, melyet követően a gyermeket a megállapodásban foglaltaknak megfelelően az édesanyja vitte volna magával K. városba.

B. N. ezt követően odaállt G. G. gépjárművé elé, így próbálva megakadályozni, hogy elvigye őt, a kapitányságvezető levelében említett szavak kíséretében. A rendőri felszólításra B. N. végül félreállt, melyet követően G. G. a kislánnyal elhagyta a helyszínt. A helyszínen tartózkodó személyek a körözési információs rendszerben nem szerepeltek, a jogaikról, kötelezettségeikről részükre adott tájékoztatást pedig megértették.

3) Az iratokhoz csatoltan a Testülethez érkezett egy a rendőrkapitányságon 2012. november 5-én a Gyermekjóléti Szolgálat vezetője részére kiállított adatlap. Az adatlapon a rendőrkapitányság tájékoztatja az illetékes gyermekjóléti szolgálatot, hogy intézkedése során kiskorú veszélyeztetettségét állapította meg, és közli a jelentések kapcsán korábban már ismertetett információkat.

4) 2012. november 26-án a Testület munkatársa telefonon kereste meg a B. Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztályát a panaszos és fia beadványával összefüggésben. A telefonhívás oka az volt, hogy a panaszos beadványában említést tett egy telefonos bejelentésről, melyről hangfelvétel készült. Tekintettel arra, hogy a panaszos fiának beadványa pontosításra szorult, a Testület munkatársa a Testület hivatalos megkeresésének kiküldéséig telefonon kérte M. A. r. alezredest a felvétel megőrzésére. A r. alezredes személyesen tett ígéretet arra, hogy a felvétel kimentéséről haladéktalanul gondoskodik, így azt az Rtv. 42. §-a alapján nem fogják törölni.

III.

1) A Testületnek a beadvány bizonyos részeit illetően elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt az arra jogosult személy terjesztette-e elő.

Az Rtv. – intézkedés idején hatályos – 92. §-ának (1) bekezdése szerint „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A fenti jogszabályi rendelkezés alapján tehát panasz előterjesztésére az a személy jogosult, akinek alapvető jogai az intézkedés, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazása során sérültek.

a) Beadványában a panaszos egy sor olyan elemét is felidézte a rendőri intézkedésnek, melyek nem rá, hanem nagykorú fiára, B. N.-re nézve lehettek sérelmesek. A panaszos egyebek mellett beszámolt róla, hogy fiát egy rendőr a falhoz szorította, üvöltött vele, illetve fenyegette, valamint általánosságban sérelmezte, hogy a rendőrség beavatkozott a fia és annak volt élettársa, G. G. között a gyermekelhelyezés kérdésében fennálló vitás jogi helyzetbe.

Tekintettel arra, hogy B. N. a fentiek tárgyában önállóan is előterjesztette panaszbeadványát, a Testület FRP/900/2012/Pan. ügyszám alatt elkülönítetten vizsgálta a rendőri intézkedés személyével kapcsolatos kérdéseit, jelen állásfoglalásában pedig a panaszos beadványának B. N.-t érintő részeire nézve kimondta, hogy azokat nem a jogosult terjesztette elő.

b) A panaszos ezen túlmenően sérelmezte, hogy 2,5 éves unokája a rendőri intézkedés láttán sokkot kapott, ráadásul őt édesanyja úgy vitte ki a fűtött lakásból, hogy zoknit és pólót viselt, illetve teljesen egyedül bezárta a gépjárműbe. A panaszos arra is utalt beadványában, hogy a gyermekkel anyja úgy indult el K. városba, hogy nem ültette be biztonsági gyermekülésbe, illetve be sem kötötte.

Az Rtv. 92. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy a panasz eljárás során cselekvőképtelen személy helyett törvényes képviselője jár el, korlátozottan cselekvőképes személy helyett pedig törvényes képviselője vagy meghatalmazottja is eljárhat.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 12/B. §-ának (1) bekezdése szerint cselekvőképtelen az a kiskorú, aki a tizennegyedik életévét nem töltötte be, tehát a panaszos az intézkedés idején 2. életévét betöltött unokája cselekvőképtelennek minősül.

Mivel azonban a panaszos a gyermeknek a rendelkezésre álló adatok szerint nem törvényes képviselője, a Testület a beadvány gyermeket érintő részeit illetően szintén megállapította, hogy azokat nem a jogosult terjesztette elő.

A Testület ugyanakkor a panaszos saját magára nézve megfogalmazott észrevételeit vizsgálata tárgyává tette a következőkben.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, az abból levezethető testi integritáshoz való jogát, VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogát, XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát, XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint XXVII. cikk (1) bekezdésében biztosított szabad mozgáshoz való jogát – az alábbiak szerint.

2) Mivel az intézkedés helyszíne nem csupán a panaszos fia, hanem a panaszos otthonául is szolgál, a Testület vizsgálta, jogszerűen léptek-e be a rendőrök a magánlakásba.

A beadvány szerint a panaszos lakásuk alsó szintjéről hangos kiabálást hallott, mire azonnal lesietett. A panaszos leérve azt tapasztalta, hogy egy rendőr kapun belüli, zárt folyosójukon tartózkodik. A panaszbeadvány tartalmaz utalást arra nézve, hogy a rendőrök azt üvöltötték, ők erre a címre kaptak segélyhívást - a panaszos pedig azt is rögzíti, hogy fiának volt élettársa, G. G. tett bejelentést olyan tartalommal, hogy őt nem engedik ki a lakásból, illetve bántalmazzák.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is behatolhat segélyhívás esetén, vagy öngyilkosság megakadályozása céljából.

Az illetékes rendőrkapitányság tájékoztatása szerint az intézkedés napján 16 óra 50 perc körüli időben ismeretlen telefonszámról érkezett állampolgári bejelentés a B. Megyei Rendőr-főkapitányság Ügyeleti Osztályára. A bejelentő, G. G. a P. városi Cs. utca 28. szám alól kért rendőri segítséget, mivel volt élettársa (a panaszos fia) nem akarta kiengedni a lakásból. A bejelentést követően az Ügyeleti Osztály beosztottja a területileg illetékes járőrt haladéktalanul a helyszínre irányította.

Noha a bejelentésről készített hangfelvétel – a Testület rövid úton, az Rtv. 42. §-ában megjelölt határidőn belül eszközölt megkeresése ellenére – nem állt rendelkezésre, a Testület nem látott okot arra, hogy a bejelentés megtörténtét kétségbe vonja. A panaszos beadványában maga rögzítette, hogy a rendőrök őt már a helyszínen tájékoztatták a segélyhívás tényéről, illetve nem vitatta annak lehetőségét, hogy fiának volt élettársa kihívhatta a rendőrséget.

A Testület álláspontja szerint G. G. bejelentése intézkedési kötelezettséget keletkeztetett a rendőrség oldalán, a bejelentés valóságtartalmától függetlenül. A telefonhívás során a hölgy a

hatóságot arról tájékoztatta, hogy személyes szabadságát korlátozzák, tehát egy folyamatban lévő bűncselekmény elkövetéséről számolt be. Így akár valós, akár valótlan tartalommal kért segítséget a rendőrségtől, a kapitányságnak az Rtv. 13. § (1) bekezdése értelmében mindenképpen a helyszínen kellett a tényállást tisztázni, és szükség esetén a bejelentő biztonságát megóvni.

A rendőrségi jelentések szerint, amikor a járőrök a helyszínre érkeztek, látták, hogy az ingatlan utcafrontra néző alagsori ablakából egy nő segítségért kiabál. A nő kétségbeesetten közölte, hogy őt és két és fél éves kislányát volt élettársa nem engedi ki a házból, nagyon fél, és arra kérte a rendőröket, hogy segítsenek neki kijutni.

A Testület álláspontja szerint a segélyhívás megtörténte tényként kezelhető, ezért megállapította, hogy az Rtv. 39. § (1) bekezdésének a) pontja kellő felhatalmazást nyújtott a rendőröknek a magánlakásba való belépésre. Így a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő alapvető jogát az ingatlanba való behatolás ténye nem sértette.

3) A panaszos sérelmezte, hogy ajtajának zárszerkezete megrongálódott, amikor azt a rendőrök berúgták.

Az Rtv. a rendőrség intézkedési kötelezettségét rögzítő 13. §-ának (3) bekezdése kimondja, hogy ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétkes károsultat kártalanítania kell.

A fentiekkel kapcsolatban az érintett rendőrkapitányság a Testület tudomására hozta, hogy a rendőrök először bekopogtattak a magánlakás ajtaján. A kopogásra egy férfi nyitott ajtót, s ezzel egy időben a lakás folyosóján egy síró nő – akiben a rendőrök egyértelműen felismerték a segítséget kérő hölgyet – egy kisgyermekkel a karján megjelent, és ki akart futni a lakásból. Ezt a nyitott ajtóban álló férfi meg akarta akadályozni, úgy, hogy minden erejével igyekezett az ajtót becsapni. Az ajtóban álló r. törzsőr-mester az ajtó becsapódását oly módon gátolta meg, hogy lábbal lökött egyet a félig csukott ajtón, majd lendületből testtel benyomta az ajtót, melyet a férfi – felismerve, hogy a rendőri intézkedést így már nem tudja megakadályozni – elengedett.

A kapitányságvezető véleménye szerint a panaszos rosszhiszeműségét bizonyítja, hogy azt állítja, a zárszerkezet is megrongálódott. A hölgy saját maga is elismerte, hogy a rendőri intézkedés kezdetén nem volt jelen, így nem lehetett tudomása a valóságról, miszerint fia a bejárati ajtót kinyitotta, így a rendőrnek a lakásba való bejutáshoz nem kellett azt berúgnia. A kapitányságvezető álláspontja szerint az ajtó nyitott állapotának ténye önmagában kizárja az ajtó zárszerkezetében történő rongálódás lehetőségét.

A Testület a tényállás felderítéséhez segítségül hívta a panaszos fiának panaszbeadványát. B. N. 2012. november 11-én előterjesztett beadványában a következőket közli a fentiekkel kapcsolatban. "16 óra 20 perc körüli időben valaki erősen verni kezdte a bejárati ajtót. Félig kinyitottam az ajtót, hogy kinézzek, ki az. Egy rendőrt láttam, aki bekiabált, hogy G. G. Ekkor volt párom a gyermekemet megragadva a bejárati ajtóhoz sietett. Az ajtóban álló rendőr rám rúgta az ajtót és dulakodni kezdett velem."

A fentiek alapján a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a panaszos előadása - aki saját bevallása szerint sem volt jelen az intézkedés kezdetén - nem felel meg a valóságnak a zárszerkezet megrongálódását illetően. A panaszos fia saját maga írja le beadványában, hogy mielőtt a rendőrök - állítása szerint - az ajtót rárúgták, ő önként kinyitotta az ajtót. Noha a rendőri jelentések szerint a panaszos fia a nyitott bejárati ajtót megpróbálta erővel rájuk csapni, a panaszos fia, és a rendőrök előadása egyezően rögzíti, hogy az ajtó nyitva volt, amikor a rendőrök azon behatoltak.

A fentiek alapján a Testület kizárta, hogy a rendőrök behatolása kárt okozott volna az ajtó zárszerkezetében. A Testület megállapította, hogy a lakásba való behatolás módja a panaszos tulajdonhoz való jogát nem sértette.

4) A panaszos azt állította beadványában, hogy ki akart menni saját lakásából megnyugtatni unokáját, a két rendőr azonban őt arrébb lökte, és nem engedte ki az ingatlanból.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A rendőrkapitányság a Testületet arról tájékoztatta, hogy a panaszossal szemben a rendőrök intézkedést egyáltalán nem foganatosítottak, illetve vele szemben testi kényszert sem alkalmaztak, mozgásszabadságában nem korlátozták. A kapitányságvezető elmondása szerint a panaszos felfokozott idegállapotba került, és többször is elismételte, hogy a konyhában nyugtatót kíván bevenni, mely szándékában őt a rendőrök nem akadályozták. Noha a panaszos beadványában nem említette, de a valóságban az ingatlant elhagyta és a bejelentő ingatlan előtt álló gépjárművének jobb első ülésére anélkül, hogy erre engedélyt kért volna, önhatalmúlag beült, elképzelése szerint ezzel akadályozva a gyermek helyszínről történő elvitelét. Amikor a bejelentő közölte, hogy hölgy gépjárműben tartózkodásának ténye önmagában nem elegendő ahhoz, hogy őt a helyszín elhagyásában megakadályozza, legfeljebb őt is elviszi K. városba, akkor a panaszos a gépjárművet önként elhagyta.

A Testület tehát azzal szembesült, hogy a panaszos és a rendőrök előadása a lehető legteljesebb mértékig ellentmond egymásnak arra nézve, korlátozták-e a panaszost az ingatlan elhagyásában, illetve alkalmaztak-e vele szemben testi kényszert ennek érdekében. Mivel a Testületnek a tényállás tisztázására alkalmas bizonyíték nem állt rendelkezésére, nem tudta feltárni, mi történt valójában, így nem juthatott más következtetésre, mint hogy a panaszos testi integritáshoz, illetve szabad mozgáshoz fűződő alapvető jogainak sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos állítása szerint felszólította a rendőröket, hogy közöljék nevüket és azonosító számaikat, ők azonban ezt megtagadták. A panaszos ezen túlmenően hiába próbált tájékoztatást kérni a rendőröktől arra nézve, milyen jogon avatkoznak be családjuk belső ügyeibe.

A Testület hivatkozik az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, melynek értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint pedig a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 24. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférőknek a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Mivel a rendőrök a panaszos otthonát is képező magánlakásban foganatosították intézkedésüket, és az Rtv. a magánlakásba való behatolást V. fejezetében, a rendőri intézkedések között szabályozza, a Testület úgy tekintette, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt előírások a panaszos vonatkozásában is alkalmazhatóak, így az intézkedő rendőröknek vele is automatikusan közölniük kellett volna nevüket, azonosító számukat, valamint az intézkedés tényét és célját.

Ezen túlmenően azonban a Testület álláspontja szerint az Rtv. 2. és 24. §-aiban foglalt segítségnyújtási, és felvilágosítás-nyújtási kötelezettségből is fakad, hogy amennyiben a panaszos a rendőrök nevét, azonosító számát megkérdezte, illetve tájékoztatást kért a rendőröktől az intézkedés indokára nézve, a rendőröknek a kért információkat a panaszos tudomására kellett hozniuk.

A rendőrkapitányság a Testületet arról tájékoztatta, hogy az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében előírt közlendőket a panaszos fiának lecsillapodása után B. N. tudomására hozták, és a szövegkörnyezetből az is valószínűsíthető, hogy ez még azelőtt történt, hogy a panaszos a lakást – a rendőri jelentések szerint – elhagyta volna, de már azt követően, hogy lejött az emeletről.

A jelentések azt is rögzítik, hogy a rendőrök - feltehetőleg szintén a panaszos jelenlétében - fiát arról tájékoztatták, hogy a gyermekelhelyezést illetően lehetősége van bírósági úton érvényesítenie igényeit, illetve tudomására hozták, hogy az általa bemutatott, ügyvédi ellenjegyzéssel ellátott okirat hatályos és érvényes, ezért a benne foglaltaktól önhatalmúlag nem térhet el, mivel egy vélt vagy valós sérelem megtörténte nem eredményezi az okirat semmisségét. A rendőrök azt is közölték, hogy ameddig a gyermek elhelyezéséről új megállapodás, bírói vagy más hatósági döntés nem születik, addig B. N. és G. G. megállapodása van érvényben.

A kapitányságvezető jelentésében külön is kiemelte, hogy a r. törzsrőrmesternő a panaszost megkísérelte tájékoztatni a fiával szembeni rendőri intézkedésről, illetve annak korlátairól.

A panaszos szerint tehát a rendőrök sem vele, sem fiával nem közölték nevüket és azonosító számaikat, illetve nem tájékoztatták őt az intézkedés okáról és mibenlétéről - a rendőrök szerint ugyanakkor ők megpróbálták a folyamatosan kiabáló panaszost tájékoztatni a történetek okáról, fiával pedig valamennyi, az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében meghatározott információt közölték, feltehetően a panaszos jelenlétében.

Mivel a rendőrök és a panaszos előadása egymásnak a lehető legteljesebb mértékig ellentmond, a Testület egyéb információ hiányában nem tisztázhatta, pontosan milyen tájékoztatást kért a panaszos a rendőröktől, illetve pontosan mit, és kivel közöltek a rendőrök az intézkedés során. Mindezek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

6) A panaszos szerint a rendőrök azt mondták neki, "ő egy senki", és folyamatosan üvöltöztek vele.

Ezzel összefüggésben a Testület ismételten hivatkozik az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére.

A panaszos által sérelmezett közlések kapcsán a rendőrök határozottan tagadták, hogy vele szemben bármilyen dehonesztáló kifejezést használtak volna. A vele folytatott kommunikáció személyét, emberi méltóságát nem sértő, hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott, annak ellenére, hogy ő a rendőri intézkedés időtartama alatt folyamatosan kiabált, és fiának kellett őt több alkalommal is nyugalomra intenie.

A Testület több állásfoglalásában kifejtett vélekedése szerint az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóságalapja a panaszos nem megfelelő hangnemet és hangerőt sérelmező állításainak. Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem viseltek azonosító számot intézkedésük során, illetve nem volt rajtuk sapka.

Az Rtv. 20. §-ának (1) a) pontja szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

A kapitányságvezető a panaszos azonosító számra vonatkozó állítását egyértelműen cáfolva kijelentette, hogy a panaszügy tárgyát képező intézkedés során a helyszínre érkező rendőröket – az Rtv. 20. § (1) a) pontjának megfelelően – egyenruhájuk és azon elhelyezett azonosító jelvényük igazolta.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedést foganatosító, közhatalmi minőségben eljáró rendőrök azonosíthatóságának, tekintettel arra, hogy ennek a jogbiztonság érvényesülése és a jogorvoslati jogok gyakorlása szempontjából különös jelentősége van.

A Testület véleménye szerint annak ellenére, hogy a rendőrök intézkedést konkrétan a panaszossal szemben nem foganatosítottak, a panaszosnak nyilvánvalóan érdeke fűződött ahhoz, hogy a rendőrök azonosítására módja legyen, hiszen a fiával szemben lefolytatott intézkedés során a rendőrök abba az ingatlanba léptek be, mely az ő lakóhelyeül is szolgál.

Mivel azonban rendelkezésre álló alkalmas bizonyíték hiányában nem volt kétségtelenül tisztázható, hogy megfelelően azonosíthatóak voltak-e az intézkedő rendőrök, a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

A sapka viselésével kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy az intézkedés napja a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010. (OT 6.) ORFK utasítás értelmében az ún. átmeneti időszakra esett. Az utasítás 1. számú melléklete szabályozza az egyenruhás állomány szolgálati öltözetét, mely átmeneti időszakban kötelezővé teszi a szolgálati nyári sapka viselését, ami bizonyos esetekben tányérsapkával is helyettesíthető.

A kapitányságvezető tájékoztatása arra is kiterjedt, hogy az intézkedő rendőrök az évszaknak, valamint a rendőrség öltözködési szabályzatának megfelelő egyenruhát viseltek.

Noha a kapitányságvezető a panaszos elmondását cáfolta, így pedig nem volt igazolható, viseltek-e valójában sapkát a rendőrök, a *de minimis* (azaz az alapjogsértés megállapításához szükséges minimális érdeksérelemre vonatkozó) szabály alapján a Testület nem tekintette a sapka viselésének elmulasztását alapjogsérelem okozására alkalmas körülménynek.

Így annak ellenére, hogy nem volt egyértelműen tisztázható, valójában volt-e a rendőrökön sapka, a Testület kimondta, hogy a panaszos alapvető jogait ezzel összefüggésben nem érthette sérelem.

IV.

A panaszbeadvány a panaszos fiát, illetve unokáját érintő részeire nézve a Testület kimondta, hogy azokat nem a jogosult terjesztette elő. A Testület megállapította, hogy az Rtv. 39. § (1) bekezdésének a) pontja kellő felhatalmazást nyújtott a rendőröknek a magánlakásba való belépésre, így a panaszos magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő alapvető jogát az ingatlanba való behatolás ténye nem sértette. A Testület kizárta, hogy a rendőrök behatolása kárt okozott volna az ajtó zárszerkezetében, így megállapította, hogy a lakásba való behatolás módja a panaszos tulajdonhoz való jogát nem sértette. Abban a kérdésben, hogy korlátozták-e a panaszost az ingatlan elhagyásában, illetve alkalmaztak-e vele szemben testi kényszert ennek érdekében, a Testület alkalmas bizonyíték hiányában nem tudott állást foglalni, ezért így nem juthatott más következtetésre, mint hogy a panaszos testi integritáshoz, illetve szabad mozgáshoz fűződő alapvető jogainak sérelme nem megállapítható. A panaszos részére nyújtott tájékoztatással kapcsolatban pedig a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható. A rendelkezésre álló adatok alapján a Testület nem tudta tisztázni, lehet-e valóság alapja a panaszos nem megfelelő hangnemet és hangerőt sérelmező állításainak, ezért úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme sem megállapítható, ahogyan az sem volt tisztázható, sérült-e a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az azonosító számok viselésének esetleges

elmulasztása miatt. A Testület végül kimondta, hogy a sapka viselésének mellőzése - akár viseltek sapkát a rendőrök, akár nem - nem olyan körülmény, mely alkalmas lett volna a panaszos alapvető jogainak sérelmét okozni.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2013. augusztus 28.

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET